

Μητροπολίτης Ναυπάκτου Ιερόθεος: Ο πλέον επιδραστικός και πολυμεταφρασμένος συγγραφέας στον χώρο της Ορθόδοξης θεολογίας

/ Γνώμες

Τό 2023 συμπληρώθηκαν 45 χρόνια από την έκδοση του πρώτου και πολυμεταφρασμένου βιβλίου του [Μητροπολίτου Ναυπάκτου](#) και Αγίου Βλασίου κ. Ιεροθέου. Τό βιβλίο αυτό, στό οποίο προβάλλεται ή ήσυχαστική παράδοση του Αγίου Όρους, έχει γνωρίσει μεγάλη διάδοση σέ όλο τόν κόσμο καί κυκλοφορεῖ σέ πλήθος μεταφράσεων. Μέ αφορμή τό γεγονόςς αυτό, τήν συνεχή συγγραφική δραστηριότητα καί τίς μεταφράσεις σέ διάφορες γλῶσσες πολλῶν από τά βιβλία του Μητροπολίτου, ή Ἱερά Μονή Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου (Πελαγίας), πού ἐκδίδει τά βιβλία του, παραθέτει τό παρακάτω κείμενο τό ὁποῖο ἐπικεντρώνεται στό μεταφραστικό ἔργο τῶν βιβλίων του συγγραφέα.

- Γράφει η Εύθυμία Μαυρομιχάλη, Πανεπιστημιακός ΕΚΠΑ

Ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος, επίτιμος διδάκτορας του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας, τής Θεολογικής Σχολής του Έθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών καθώς και του Τμήματος Ιατρικής, τής Σχολής Έπιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, διαθέτει ένα πολυδιάστατο έργο, ποιμαντικό, κοινωνικό, διδακτικό, έρευνητικό και συγγραφικό. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι τό συγγραφικό του έργο τόσο ως προς τόν όγκο του όσο και ως προς τή διάδοσή του στην Εύρώπη, στην Αφρική, στην Αμερική και στην Ασία μέσω μεγάλου αριθμού μεταφράσεων.

Η συγγραφική δραστηριότητα του Μητροπολίτη Ναυπάκτου άρχισε τό 1978, όταν ως νεαρός άρχιμανδρίτης συνέγραψε τό βιβλίο, Μιά βραδιά στην έρημο του Αγίου Όρους, στό όποιο άναδεικνύει μέ βιωματικό και γλαφυρό τρόπο τήν ήσυχαστική παράδοση του Αγίου Όρους και τήν εισάγει στόν ευρύτερο χώρο τής εκκλησίας των πιστών. Από τότε έως σήμερα τό βιβλίο έχει γνωρίσει 24 εκδόσεις και μέ άφετηρία τήν μετάφρασή του στα Άγγλικά τό 1991 έχει μεταφραστεί σε 22 γλώσσες: σε όλες τις ευρωπαϊκές και τις βαλκανικές, και ακόμη, σε όρισμένες πού έντυπωσιάζουν, όπως τά Άραβικά, τά Κινεζικά, τά Κορεατικά, τά Σουαχίλι, τά Ινδονησιακά, τά Πακιστανικά Ούρντου. Η διάχυση του συγκεκριμένου βιβλίου μέσω μεταφράσεων σε όλες τις ήπείρους δημιούργησε έναν όρίζοντα προσδοκιών για τήν όρθόδοξη θεολογία σε όλον τόν κόσμο.

Επί πλέον, για τόν συγγραφέα τό βιβλίο αυτό υπήρξε ή άφετηρία για τή συγγραφή μιās σειράς έργων έμβάθυνσης και περαιτέρω άνάλυσης του ήσυχασμού, μέ έμφαση στην άγιορειτική παράδοση, και στην άνάδειξη μεγάλων μορφών άγίων ήσυχαστών. Ενδεικτικά, αναφέρεται τό έργο Ο Άγιος Γρηγόριος ό Παλαμās ως Άγιορείτης (1992), Ορθόδοξος Μοναχισμός (2002), μεταφρασμένα σε 3 γλώσσες αντίστοιχα, καθώς και τό βιβλίο «Οΐδα Άνθρωπον έν Χριστώ» Βίος και πολιτεία του Γέροντος Σωφρονίου του ήσυχαστου και θεολόγου (2007), μεταφρασμένο σε 4 γλώσσες. Είναι σημαντικό ότι μία από τις γλώσσες των μεταφράσεων αυτών είναι ή άγγλική, και αυτό εξασφαλίζει τήν προσβασιμότητά τους σε ένα άνυπολόγιστα ευρύ άναγνωστικό κοινό.

Η επόμενη έμβληματική περίοδος τής συγγραφικής δραστηριότητας του Μητροπολίτη Ιεροθέου έγκαινιάστηκε μέ τό βιβλίο του Ορθόδοξη Ψυχοθεραπεία, τό 1986, τό όποιο έχει γνωρίσει 12 εκδόσεις.

Μέ αυτό τό έργο ό συγγραφέας επικαιροποιεί μέ τή λέξη – κλειδί ψυχοθεραπεία τήν νηπτική παράδοση των πατέρων τής εκκλησίας και επιτυγχάνει νά τήν παρουσιάσει ως συγκροτημένο θεραπευτικό μοντέλο τής ψυχής του άνθρώπου. Ο

άντίκτυπος του βιβλίου υπήρξε μεγάλος στόν δυτικό κόσμο, περισσότερο ίσως στην Αμερική, συναγωνίζεται μέχρι σήμερα την κοσμική ψυχοθεραπεία εκεί, και έχει μεταφραστεί σε 10 γλώσσες, ανάμεσά τους τὰ Κινεζικά, τὰ Ρωσικά, τὰ Αραβικά. Η καρδιά και ὁ πυρήνας τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας, σέ διάλογο μέ τή σύγχρονη ψυχοθεραπεία και ψυχιατρική, διαπερνᾷ μέ τό βιβλίο αὐτό ἕνα τεράστιο κοινό, συχνά ὄχι μόνο ὀρθόδοξο. Ἐξ ἴσου μεγάλη ἀπήχηση ἔχουν και τὰ θυγατρικά βιβλία τῆς Ὀρθόδοξης Ψυχοθεραπείας, Ψυχική Ἀσθένεια και Ὑγεία 1987, Ἱατρική ἐν Πνεύματι Ἐπιστήμη 2007, πού ἔχουν μεταφραστεί σε 7 και 4 γλώσσες ἀντίστοιχα, ανάμεσά τους, ἐκτός ἀπό τίς βασικές εὐρωπαϊκές γλώσσες, τὰ Ἀραβικά, τὰ Ρωσικά, τὰ Οὐγγρικά.

Ἡ ἀδιάκοπη συγγραφική δραστηριότητα τοῦ Μητροπολίτη Ἱεροθέου μέχρι σήμερα ἀναπτύσσει παραγωγικά διάλογο ανάμεσα στην διδασκαλία τῶν πατέρων και τὰ ἀρχαῖα και σύγχρονα φιλοσοφικά συστήματα (Τό Πρόσωπο στην Ὀρθόδοξη Παράδοση 1991, βραβευμένο ἀπό τήν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν)· ἀνάμεσα στή θεολογία και τή Βιοηθική (Βιοηθική και Βιοθεολογία 2005)· ἐμπλουτίζει τίς δογματικές μελέτες μέ στέρεα δογματικά ἔργα (Δεσποτικές ἑορτές 1995, Θεομητορικές ἑορτές 2016, Ἐμπειρική Δογματική Α και Β, 2010)· ἐρευνᾷ τή σχέση Ἱστορίας και Ἐκκλησίας (Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο και Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, 2002)· ἐνδιαφέρεται γιά σύγχρονα κοινωνικά θέματα, μέ ἀποτέλεσμα τό σύνολο τῶν ἔργων του νά σχηματίζει ἕνα πρωτοφανές, ὀγκῶδες corpus 120 βιβλίων. Ἡ εὐρεία θεματολογία τους ἀνταποκρίνεται στην ἀναζήτηση τῆς αὐτοσυνειδησίας τοῦ σύγχρονου ὀρθόδοξου πιστοῦ σέ ὅλο τόν κόσμο. Ἐνδεικτικά, αὐτό εἶναι ἐμφανές στό βιβλίο Ὀρθόδοξη Πνευματικότητα, μεταφρασμένο σε 6 γλώσσες, ανάμεσά τους τὰ Ρωσικά, τὰ Ἑσθονικά, τὰ Σλοβακικά, τὰ Οὐγγρικά, ἐπίσης στό ἔργο Ἡ Ζωή μετά τόν θάνατο 1994, μεταφρασμένο σε 6 γλώσσες, ανάμεσά τους τὰ Ρωσικά, τὰ Ἀραβικά, ἀκόμη, στό βιβλίο Δεσποτικές ἑορτές, μεταφρασμένο στά Ἀγγλικά, στά Ρωσικά, στά Ἀραβικά, στά Ρουμανικά.

Συνολικά 33 τίτλοι ἀπό τό σύνολο τῶν βιβλίων τοῦ συγγραφέα ἔχουν μεταφραστεί σε 27 γλώσσες, μέ ἀποτέλεσμα 100 μεταφρασμένα βιβλία νά κυκλοφοροῦν κυριολεκτικά σε ὅλες τίς ἡπείρους. Ὁ Μητροπολίτης Ναυπάκτου ἀποτελεῖ σήμερα σημεῖο ἀναφορᾶς γιά τήν ὀρθόδοξη θεολογία σε διεθνές ἐπίπεδο, και δέν θά ἦταν ὑπερβολή νά χρησιμοποιήσουμε τή λέξη φαινόμενο, τόσο γιά τήν συγγραφική του δραστηριότητα, ὅσο κυρίως γιά τό μεταφραστικό ἔργο μέσω τοῦ ὁποῖου ἡ ἀκραιφνής ὀρθόδοξη θεολογία διαχέεται σε ὅλον τόν κόσμο.

Και ἐάν ὅλη αὐτή ἡ συγγραφική παραγωγή πρωτότυπων και μεταφρασμένων ἔργων καθιστᾷ ἀναμφισβήτητα τόν Μητροπολίτη Ναυπάκτου τόν πλέον ἐπιδραστικό και πολυμεταφρασμένο θεολόγο-συγγραφέα στόν χῶρο τῆς σύγχρονης ὀρθόδοξης θεολογίας στην Ἑλλάδα, ταυτόχρονα τόν τοποθετεῖ στην πρώτη τετράδα τῶν πιό

πολυμεταφρασμένων Ἑλλήνων συγγραφέων γενικότερα.